НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра банківської справи та страхування

"**ЗАТВЕРДЖУЮ**"
Декан економічного факультету
_____Анатолій ДІБРОВА
"13" червня 2025 р.

"**СХВАЛЕНО**"
на засіданні кафедри банківської справи та страхування
протокол №10 від "28" травня 2025 р.
Завідувач кафедри
_____ Вікторія КОСТЮК

"**РОЗГЛЯНУТО**"
Гарант ОП «Фінанси і кредит»
_____ Юлія НЕГОДА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

Галузь знань *07 «Управління та адміністрування»*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*
Освітня програма *Фінанаси і кредит*
Факультет *Економічний*
Розробники: *Олексій МУРАВСЬКИЙ, доцент кафедри банківської справи та страхування, к.е.н., доцент*; *Ольга ФАЙЧУК, доцент кафедри банківської справи та страхування, к.е.н., доцент*

Київ – 2025 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«13» червня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ «БАНКІВСЬКА СИСТЕМА»

Галузь знань *07 «Управління та адміністрування»*
Спеціальність *072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*
Освітня програма *Фінанаси і кредит*
Факультет *Економічний*
Розробники: *Олексій МУРАВСЬКИЙ, доцент кафедри банківської справи та страхування, к.е.н., доцент*; *Ольга ФАЙЧУК, доцент кафедри банківської справи та страхування, к.е.н., доцент*

Київ – 2025 р.

Вступ

Мета практики - надання здобувачам вищої освіти теоретичних та практичних знань для управління роботою в організації банківської системи, сформувати у них теоретичну базу для наступного оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів у системі регулювання економіки України та банківської системи зокрема; вивчення суті та значення банківської системи в сфері економічних відносин; опанування технологіями проведення банківських операцій.

Завдання практики:

- вивчення суті та значення банківської системи в сфері економічних відносин;
- ознайомлення студентів з теорією функціонування і розвитку світової банківської системи;
- визначення таких категорій як «банк», «банківська система», «банківська діяльність», «банківські операції»;
- ознайомлення з нормативно-правовими актами і особливостями функціонування банків в Україні;
- опанування технологіями проведення банківських операцій;
- набуття практичного досвіду з проведення банківських операцій в Автоматизованій банківській системі Б2.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

СК12. Здатність формувати та приймати фахові рішення у сфері фінансів суб'єктів господарювання аграрного сектору економіки.

СК 13. Здатність аналізувати та прогнозувати основні тенденції розвитку аграрного сектору з відповідним фінансово-кредитним забезпеченням та страховим захистом.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 4,5,7,9,10,11,12,13,16,18,20,25

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування. ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.

ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПР25. Розуміти особливості взаємодії суб'єктів господарювання аграрного сектору з відповідним фінансово-кредитним установами та страховими компаніями.

Бази практики

Навчальна практика з дисципліни «Банківська система» для студентів ОП «Фінанси і кредит» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОС «Бакалавр» проводиться в НУБіП України на кафедрі банківської справи та страхування економічного факультету на базі навчально-наукової лабораторії «Музей грошей, банківської справи та страхування». Лабораторія оснащена необхідним матеріально- технічним забезпеченням з виходом в мережу Інтернет. Здобувачі освіти мають можливість користуватись в он-лайн режимі необхідними інформаційними ресурсами, проглядати навчальні відео-фільми та виконувати поставлені керівником завдання.

Організація проведення практики

Навчальна практика проводиться після вивчення дисципліни «Банківська система» на 3 курсі в 5 семестрі з метою оволодіння методиками і методами економічної та контролюючої роботи, сформувати в ним професійні уміння і навички для прийняття самостійних рішень під час роботи в комерційних банках, виховувати потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

Навчальна практика у Національному університеті біоресурсів і природокористування України регламентується наступними положеннями:

- Про організацію освітнього процесу в НУБІП України (оновлене) від 15.08.2024 р.
- Положення про практичну підготовку студентів НУБіП України від 05.11.2021 р.
- Порядок проведення практичної підготовки у навчально-дослідних господарствах НУБіП України від 26.02.2020 р.
- Порядок проведення лабораторних та практичних занять у навчальних (навчально- науково-виробничих) лабораторіях НУБіП України від 26.02.2020 р.

Згідно з навчальним планом для ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» навчальна практика передбачена тривалістю 2 тижня та в обсязі 60 годин.

Навчально-методичне керівництво практикою здійснює кафедра фінансів.

На початку практики студенти отримують інструктаж з охорони праці. Контроль за роботою студентів під час навчальної практики здійснює керівник практики. Студент при проходженні навчальної практики повинен згідно з вимогами програми практики оформити письмовий звіт про проходження навчальної практики, представивши його на кафедру фінансів та своєчасно скласти залік з практики у вигляді захисту звіту, під час якого перевіряються набуті знання і вміння.

Відповідальність за організацію, проведення і контроль навчальної практики покладається на керівників практики, призначених кафедрою банківської справи та страхування НУБІП України. Безпосередньо організацію навчальної практики та контроль за її проведенням здійснюють завідувач, НПП

кафедри. До керівництва практикою студентів залучаються досвідчені НПП кафедри.

Зміст практики
(Орієнтовний тематичний план)

Назва теми	Кількість годин		
	Всього	із них	
		аудиторні	самостійна робота
Тема 1. Ознайомлення із положеннями, що регламентують освітній процес у НУБІП України. Правила оформлення щоденника навчальної практики. Ознайомлення з вимогами до підготовки звіту про практику та виконання індивідуальних завдань.	6	4	2
Тема 2. Вивчення основних напрямів діяльності банківської системи та комерційного банку.	10	6	4
Тема 3. Ознайомлення та вивчення технологій прийняття різних економічних рішень з питань банківської діяльності.	10	6	4
Тема 4. Вивчення технологій збирання, систематизації та аналізу інформації з питань діяльності комерційних банків.	10	6	4
Тема 5. Практичні аспекти діяльності комерційних банків через призму активних, пасивних та касово-розрахункових операцій.	10	6	4
Підготовка звіту у формі презентації про навчальну практику. Захист звіту.	14	4	10
Всього	60	32	28

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання - це завершена практична робота в межах програми дисципліни «Банківська система», яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих у процесі навчальної практики, охоплює конкретне

завдання навчальної дисципліни (наприклад – індивідуальне завдання по вирішенню задач та написання ессе).

Методичні рекомендації

Методами навчання є способи спільної діяльності й спілкування викладача і здобувачів вищої освіти, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Під час навчальної практики використовуються наступні методи навчання:

- пояснення, обговорення, демонстрація;
- практичні кейси, дискусії;
- підготовка звітів (презентації).

Застосування методики проблемного навчання та технологій дистанційного навчання.

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення практики студентів

Навчально-наукова лабораторія «Музей грошей, банківської справи та страхування», яка оснащена необхідним устаткуванням та програмним забезпеченням.

Вимоги до написання звіту

По закінченні навчальної практики студент складає звіт і здає його керівнику практики. Складання звіту є частиною роботи студента та його навчальним завданням, яке виконується ним самостійно.

Вимоги до оформлення звіту про навчальну практику містяться у методичних вказівках.

Звіт з навчальної практики повинен містити:

1) титульний аркуш;
2) вступ;
3) розділи звіту.
4) висновки.

Вступ повинен містити відомості про мету і завдання навчальної практики.

В розділах звіту подається опис проведення практичних робіт згідно з підпунктами встановленими в змісті навчальної практики.

Висновки містять результати оцінювання отриманих результатів за виконаними індивідуальними завданнями.

Форми та методи контролю

- Загальна оцінка підсумків роботи студента уміщує сумарне оцінювання:
- якості виконаної роботи під час практики;
- якості наповнення та оформлення звіту про практику;
- відвідування практики;

- якості захисту звіту про практику (обґрунтованість, логічність, чіткість, переконливість у доповіді та відповідях на запитання).

Проходження студентами навчальної практики оцінюється за 100-бальною шкалою(зараховано або не зараховано) і враховує наступні блоки:

Вид роботи	Оформлення матеріалів Практики	Зміст матеріалів практики	Захист практики	Всього
Сума балів	10	30	60	100 балів

Кожний блок оцінюється окремо та сумується для виведення підсумкової оцінки. Оцінка за навчальну практику викладається у відомість обліку успішності. Студент, який не виконав програму практики, неякісно оформив звіт або несвоєчасно його представив, не додержувався вимог практики й отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку під час захисту звіту, вважається таким, який не виконав навчального плану.

Оцінювання знань студента за результатами проходження навчальної практики відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1. «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» від 15.08.2024 р.

Рекомендовані джерела інформації

1. Банківська система: навчальний посібник / за заг. ред. Т.С. Смовженко. Львів: Новий Світ-2000, 2020. 536 с.
2. Електронний навчальний курс навчальної дисципліни – URL: https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1774
3. Костюк В.А., Бобирець Я.В., Файчук О.В. Тенденції розвитку банківського кредитування економіки в Україні. Електронне наукове фахове видання *"Соціально-економічні проблеми і держава"*. 2021. №2 (25), С.29-40. URL: https://sepd.tntu.edu.ua/index.php/en/archive/-125-2021
4. Костюк В.А., Костик К.Ю., Файчук О.В., Розвиток фондового ринку в Україні в умовах війни. *Ефективна економіка*. №11. 2023. URL: https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2513/2549
5. Костюк В.А., Степаненко Я.О., Файчук О.В. Розвиток діджитал-банкінгу в структурі механізму дистанційного обслуговування банку в умовах військового стану. *Економіка і управління бізнесом.* – Випуск 14, №4. 2023. С. 54-68. URL: http://journals.nubip.edu.ua/index.php/bioeconomy/article/view/48648
6. Муравський О.А., Файчук О.В. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Банківська система» для студентів заочної форми навчання ОС «Бакалавр» галузь знань 07 - «Управління та адміністрування», спеціальність 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування». К: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2020. 48 с.
7. Муравський О.А., Файчук О.В., Костюк В.А. Методичні вказівки до проходження навчальної практики з дисципліни «Банківська система» для

студентів ОС «Бакалавр» зі спеціальності, 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування». К: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2021. 36 с.

8. Муравський О.А., Файчук О.В. Методичні рекомендації для проведення практичних занять та самостійного вивчення дисципліни «Банківська система» для студентів денної форми навчання ОС «Бакалавр» галузь знань 07 - «Управління та адміністрування» спеціальність 072 - «Фінанси, банківська справа та страхування». К: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2021. 44 с.

9. Муравський О.А., Файчук О.В., Костюк В.А. Методичні рекомендації до проходження навчальної практики з дисципліни «Банківська система» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Корпоративні фінанси» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». К: Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2024. 37 с.

10. Нормативні акти України – законодавство для практиків. URL: http://www.nau.kiev.ua

11. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/

12. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/

13. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua

14. Офіційний сайт Національного банку України. URL: http://bank.gov.ua/

15. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України. URL: http://www.ssmsc.gov.ua

16. Офіційний сайт Світового банку. URL: http://www.worldbank.org

17. Сторінка сайту економічного факультету. URL: https://nubip.edu.ua/structure/ef

18. Україна фінансова – інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. URL: http://www.ufin.com.ua

19. Цифрові гроші. Освітній серіал на платформі «Дія.Освіта». URL: https://osvita.diia.gov.ua/courses/digital-money?gad_source=1&gbraid=0AAAAApx72VSNvROIiv0DvaOwmSqPCupBF&gclid=Cj0KCQiAsaS7BhDPARIsAAX5cSDvkYkrqlJDDqrqiAMFmJZEg3dBcPMUo0wcK2fG6wRGAVgXawIaJb0aAhY2EALw_wcB

20. Banking system: tutorial / Kostiuk V.A., Muravskyi O.A., Faichuk O.V., Shvets N.R. Kyiv : NUBIP, 2024. 450 p.

21. Banking system: tutorial / Kostiuk V.A., Muravskyi O.A., Faichuk O.V., Shvets N.R. Kyiv : NUBIP, 2024. 408 p.

22. Faichuk Olga, Faichuk Oleksandr. The role of banks in crediting of innovative projects to ensure sustainable development of the agricultural sector. National and world financial and economic systems in the conditions of modern challenges: N.Davydenko, T.Kosova, O.Lemishko, Yu.Nehoda, T.Oliynyk and others: [Ed. By Doctor of Economic Sciences, Prof.Davydenko N.]. Collective monograph Verlag. SWG imex GmbH, Nürnberg, Deutschland, 2022. pp.228-251

23. Goodhart Ch. (2011) The Basel Committee on Banking Supervision a History of the Early Years, 1974–1997, Cambridge University Press, 597 p.

24. Labenko, Oleksandr, Lymar, Valeriia, Faichuk, Olga, Dolzhenko, Inna, Hutsol, Taras , Belei, Svitlana, Parafiniuk, Stanisław, Kwasniewski, Dariusz, Tabor, Sylwester, Kiurcheva, Lyidmila. Assessment of the Efficiency of the Financial Mechanism of Environmental Management. Production Engineering Archives. Volume 30 (2024): Issue 3 (September 2024) - https://www.scopus.com/record/display.uri?eid=2-s2.0-85204433257&origin=resultslist

25. Managing bank profitability in terms of challenges and threats: monograph / Oksana Drahan, Viktoriia Kostiuk, Oiga Faichuk, Oleksandr Faichuk. Riga, Latvia: Baltija Publishing, 2023. 104 p.

26. Mechanism for the Implementation of Remote Banking Services in the Context of Modern Challenges and Threats: monograph / Viktoriia Kostiuk., Olha Faichuk, Oleksii Muravskyi. Tallinn: Teadmus OÜ, 2024. URL: https://api.teadmus.org/storage/published_books/MECHANISM_FOR_THE_IMPLEMENTATION/monograph.pdf